

Бекіров Усеїн Різайович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
ORCID 0000-0001-6766-3923
e-mail: usyabek@gmail.com

ДЖАЗ У ТВОРЧОСТІ КОМПОЗИТОРІВ КРИМУ

Метою роботи є аналіз творчого доробку композиторів Криму, які зверталися до музичного напрямку «джаз» та сприяли становленню та розвитку етноджазу у музиці кримських композиторів. **Методологія дослідження.** У статті використано аналітичний метод, що дозволив виокремити у творчості митців джазові композиції. На основі порівняльного аналізу стало можливим зіставити особливості роботи різних композиторів у даному напрямку та узагальнити основні положення. **Наукова новизна.** Вперше у науковому дослідженні аналізується окремий аспект творчості композиторів Криму — джазові твори. Підкреслюється характерна ознака джазових творів більшості кримських митців — створення їх на межі традиції та новаторства із залученням багатого та самобутнього національного фольклору (етноджаз). **Висновки.** Інтерес до фольклору, зокрема кримськотатарського, в останні десятиліття не лише не зник, але й набирає обертів, особливо у творчості молодих композиторів. Можна сказати, що сьогодні виросла плеяда молодих та неймовірно талановитих композиторів, котрі у своїй творчості звертаються до джазових обробок музичного фольклору кримських татар, з одного боку, відроджуючи ці народні традиції, та, з іншого, збагачуючи ними сучасну академічну музику.

Ключові слова: музика кримських композиторів, джаз, фольклор, етноджаз, джазові фестивалі, А. Рефатов, А. Караманов, Е. Измайлов, Д. Каріков, Е. Сарихаліл, У. Бекіров, М. Шоренков.

Бекіров Усеїн Ризаевич, аспирант Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств.

Джаз в творчестве композиторов Крыма

Целью работы является анализ творчества композиторов Крыма, обращавшихся к музыкальному направлению «джаз», которые способствовали становлению и развитию этноджаза в музыке крымских композиторов. **Методология исследования.** В статье использован аналитический метод, позволивший выделить в творчестве ряда музыкантов произведения в джазовом направлении. Благодаря методу сравнительного анализа стало возможным сопоставить особенность работы разных композиторов в данном направлении, обобщение исследуемой проблемы позволило сформулировать выводы проведенного анализа. **Научная новизна.** Впервые в научном исследовании анализируется отдельный аспект творчества композиторов Крыма — джазовые произведения. Подчеркивается характерная черта джазовых произведений большинства крымских композиторов — создание их на границе традиции и новаторства на материале богатого и самобытного национального фольклора (этноджаз). **Выводы.** Интерес к крымскотатарскому фольклору в последние десятилетия не только не исчез, но и набирает обороты, особенно в творчестве молодых композиторов. Можно сказать, что сегодня существует целая плеяда молодых и невероятно талантливых композиторов, которые в своем творчестве обращаются к джазовым обработкам музыкального фольклора крымских татар, с одной стороны, возрождая эти народные традиции, и, с другой, обогащая ими современную академическую музыку.

Ключевые слова: музыка крымских композиторов, джаз, фольклор, этноджаз, джазовые фестивали, А. Рефатов, А. Караманов, Э. Измайлов, Д. Кариков, Э. Сарихалил, У. Бекіров, М. Шоренков.

Bekirov Usein, of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts.

Jazz in the Works of Composers of Crimea

Purpose of Article is to analyze the creative achievements of Crimean composers who turned to the musical direction «jazz» and contributed to the formation and development of ethnojazz in the music of the Crimean composers. **Methodology.** The analytical method was used in the article, which allowed to choose the works of jazz in the creative works of several artists. Owing to the method of comparative analysis, it was possible to compare the features of the work of different composers in this direction, the generalization of the studied problem allowed to formulate the conclusions of the analysis. **Scientific novelty.** For the first time, a particular aspect of the work of Crimean composers — jazz works — is analyzed in scientific research. The characteristic feature of jazz works of most Crimean artists is emphasized — their creation on the verge of tradition and innovation with using rich and original national folklore (ethnojazz). **Conclusions.** The interest in the Crimean Tatar folklore that has appeared in Crimean composers, including composers of Crimean Tatar origin, has not only disappeared in recent decades but has gained momentum, especially in the work of young composers. It can be said that today there is a whole galaxy of young and incredibly talented composers (E. Izmailov, D. Karikov, E. Saryhalal, U. Bekirov, M. Shorenkov) who, in their works, turn to jazz

treatments of the musical folklore of the Crimean Tatars, from one on the other, reviving these folk traditions but in a different form, and on the other, enriching them with modern academic music. In this case, it is logical to conclude that the jazz trend in the works of Crimean composers was and remains very popular and is experiencing a period of its heyday.

Key words: the music of Crimean composers, jazz, folklore, ethnojazz, jazz festivals, A. Refatov, A. Karamanov, E. Izmailov, D. Karikov, E. Saryhalil, U. Bekirov, M. Shorenkov.

Актуальність теми дослідження. Вивчення творів джазового напрямку представляє інтерес не лише у музикознавчому плані, як аналіз одного з вагомих пластів музичної культури, але й у плані дослідження взаємозв'язку культури, часу, традицій та історії. Такий взаємозв'язок стає можливим тільки у тому випадку, коли джазові твори з'являються на матеріалі народної музичної творчості — фольклору (так званий етноджаз), — який переосмислюється, піддається переоформленню та набуває нового вигляду, звучання та значення, в залежності від задуму композитора та соціокультурного оточення, в якому він живе та творить. Останнім часом спостерігається значна увага композиторів Криму до джазу та використання в якості мелодійного матеріалу фольклорів різних народів (в тому числі українського і кримськотатарського). Враховуючи те, що ґрунтовних досліджень проблеми етноджазу як музичного напрямку у творчості композиторів Криму ще немає, обрана тема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як вже зазначалося, проблема джазової музики зацікавила науковців не так давно, і тому на сьогоднішній день можна говорити про появу перших наукових розвідок за цією проблематикою. Особливо брак наукових праць, присвячених джазовій музиці взагалі та джазовій музиці композиторів Криму зокрема відчувається порівняно із зростаючою кількістю наукових досліджень, присвячених поп, рок та етномузиці. Так, наприклад, вже є дисертаційні дослідження, в яких піднімається проблематика рок-музики (наприклад, дисертація І. Палкіної «Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії», 2017 та дисертація В. Овсяннікова «Український поп-рок у контексті розвитку популярної музичної культури ХХ – початку ХХІ століття», 2019) [див. на сайті НАКККіМ].

Повертаючись до наукових праць, присвячених проблемі джазу, наведемо такі з них: магістерська робота Д. Меладзе «Виконавство на трубі в контексті джазових стилів» (Львів, 2016), магістерська робота М. Поцко «Академічна та джазова техніка виконавства на саксофоні» (Львів, 2016), наукова стаття В. Тормахової «Особливості інтерпретації в джазі» (Київ, 2017).

Першим ґрунтовним вітчизняним дослідженням у даній тематиці стало дисертаційне дослідження Д. Теребуна «Джаз як мистецтво діалогу» (2019), метою якого є формулювання та розв'язання більшою мірою теоретичних питань, стосовно походження джазу, його музичних витоків, вивчення діалогічного потенціалу джазу та його сутності і закономірності існування як «складної художньо-естетичної системи» [9, 1]. Отже, як бачимо, проблема вивчення звернення композиторів Криму до джазу є новою у вітчизняному мистецтвознавстві. Натомість у ближньому зарубіжжі вже є наукове дослідження, предметом якого став етноджаз: «Етноджаз як соціокультурний феномен» (О. Огородова, 2008, РФ).

Метою дослідження є аналіз творчого доробку композиторів Криму, які зверталися до музичного напрямку «джаз» та сприяли становленню та розвитку етноджазу у музиці кримських композиторів.

Виклад основного матеріалу. Багато хто з представників кримської композиторської школи минулого століття звертався до творів у джазовому напрямку. Цю традицію продовжили і сучасні композитори. Отже, розглянемо більш детально, хто і в яких творах розвивав джазову музику Криму.

Через усі твори *Асана Рефатова* (1920–1938), автора першої кримськотатарської опери «Чора Батир» (1923) та збірки пісень (1928, Москва; 1931 Симферополь), червоною стрічкою проходять кримські мотиви (художні образи) та народні мелодії: інструментальні твори Тотайкойський марш», «Марш джигітів» (на слова Чобан-заде), «К'иш кунюнде тілегім» («Бажання в зимовий вечір» на слова Ш. Бекторе), «Яш бульбульчік» («Молодий соловей» на слова У. Іпчі) (1922); музика до спектаклів «Лейла і Меджнун», «Таїр і Зуре», «Бахчисарайський фонтан»; музична драма на платівці «Той дів ете» («Весілля продовжується» — 1936); музична п'єса «Арзи к'із» («Дівчина Арзи»). Окрім того, твори А. Рефатова разом із творами Я. Шерфедінова на початку ХХ ст. звучали на Всесоюзному радіофестивалі, а його єдина грамплатівка була записана саме у Москві.

У творчості найвідомішого та найбільш значущого композитора Криму *Алемдара Караманова* (1934–2007), наряду із вражаючим своїм масштабом творчим доробком академічних творів, знаходимо і джазові. Мова йде про сюїту для джаз-оркестру (1960) та Концерт для труби та джаз-оркестру (1965–1966). Цікавим представляється аналіз жанрів, до яких композитор звертався саме у цей період свого життя (1959–1966).

Це ряд симфонічних творів (увертюри та сюїта для оркестру, восьма, дев'ята, десята симфонії та найвизначніший твір композитора — цикл з чотирьох симфоній «Совершишася»), хорових («Пісня одруженого солдата» для солістів, хору та оркестру, «Слов'янам» та «Осінь» для хору), оркестрових (два концерти та концертний твір для скрипки з оркестром) та значна кількість фортепіанних, камерних творів та фортепіанних ансамблів, а також музика до кінофільму «Звичайний фашизм» (режисер М. Ромм). Як свідчить перелік творів композитора [див.: 3], Концерт для труби та джаз-оркестру з'являвся на світ в той самий час, як і чотири симфонії (з одинадцятої по чотирнадцяту — цикл «Совершишася») та музика до кінофільму «Звичайний фашизм», що свідчить про нечувану творчу плідність композитора та натхнення, яке надавало йому наснаги у

ці два роки (1965–1966). Адже усі ці твори є не просто масштабними за об'ємом, але й за задумом. Окрім того, підкреслимо і стильове різноманіття цих творів: академічна спрямованість (симфонії), джазова музика та музика, близька до популярної (кінофільм). Отже, період, в який А. Карамановим було написано два твори у джазовому напрямку, відзначається творчою насиченістю, зверненням до масштабних музичних форм та глибоких ідей, що можна пояснити декількома причинами.

По-перше, очевидним є той факт, що композитор у своєму творчому шляху досягнув вже певних вагомих результатів, і дані твори стали, так би мовити, підсумком попереднього творчого етапу. По-друге, цей період можна розглядати як час творчих пошуків митця, котрий не просто випробовує свої сили у вже відомих йому музичних жанрах, але й намагається їх переосмислити (як у випадку із симфоніями, адже цим чотирьом симфоніям передували десять та після них з'явилися десять наступних). Окрім того, звернення до джазового напрямку та до роботи у жанрі кінофільму стало новим досвідом для А. Караманова, що, власне, і підтверджує нашу тезу про творчі пошуки нових способів та шляхів творчої самореалізації, які проявилися у 1965–1966 роках та поклали початок подальшій роботі у даних жанрах, про що свідчать ще два саундтреки до кінофільмів (1985, 1989) та значний перелік майбутніх симфонічних творів.

Енвер Ізмайлов (нар. 1955), фаготист та віртуоз-гітарист, а також відомий український та кримськотатарський композитор та виконавець, прийшов до написання авторських творів у напрямку етноджазу від класичної музики (він має академічну освіту), прихильність та знання якої він поєднує із любов'ю до кримськотатарського фольклору. У творчому доробку музиканта не тільки ряд сольних авторських програм (для електрогітари) у напрямку етноджазу, але й керівництво інструментальним тріо у різних складах (у тому числі з флейтою, барабаном, фортепіано), а також участь у ряді Міжнародних джазових фестивалів. Перелік країн, які музикант відвідав із своїми програмами, вражає: це Польща, Латвія, Росія, Фінляндія, Німеччина, Норвегія, Франція, Італія, Австрія, Швейцарія, Швеція, Голландія, Англія. Окрім того, значущим є прийняття Е. Ізмайлова у ряди президії Джазової асоціації України у 1995 р.

У творчості сучасного кримськотатарського композитора *Джемілья Енверовича Карікова* (нар. 1960), наряду із інструментальною музикою Ханського періоду (що звучить у виконанні створеного ним ансамблю традиційної музики «Maqam» вперше за багато років), музики до ряду кримськотатарських спектаклів, до кінофільму «Хайтарма» та творів для фортепіано і камерного ансамблю, є «Джазовий альбом для фортепіано» (2010). Д. Каріков є відомим музикантом-фольклористом, котрий активно відроджує не лише мелодії кримськотатарського фольклору різних часів, робить аранжування народних пісень, але й повертає до життя традиційні кримськотатарські народні інструменти — саз, баглама, кавал, сантир, кеменче, зурна, най. Також до 2014 р. Д. Каріков був ведучим телепрограми, розповідаючи про фольклор кримських татар. Сьогодні він, разом із дружиною та дочкою, виступає із концертами, виконуючи народну музику кримських татар не лише в Україні, але і за кордоном. Так, у вересні 2016 р. він мав виступ у Посольстві України у ФРГ (Берлін), а потім у Магдебурзі та Страсбурзі [див.: 2].

Сучасний український композитор *Максим Шоренков* (нар. 1978 у Євпаторії, з 1999 проживає у Києві) є відомим не лише в Україні, але і за її межами, адже він отримав схвальні відгуки ряду сучасних весвітньо визнаних українських композиторів (Є. Станкович, І. Щербаков та ін.), отримав Стипендію Міністра Культури Польської Республіки (2004–2005) та пройшов стажування у ректора музичної академії у м. Катовице, а також неодноразово ставав дипломантом Міжнародних джазових фестивалів в Україні як автор самобутніх джазових творів для різних складів [див.: 4]. Однак варто зазначити, що у творчому доробку композитора є не лише джазові твори, але й академічні, музика до кінофільмів, а також комп'ютерна музика.

Для нас представляють інтерес саме твори, написані М. Шоренковим для участі у джазових фестивалях, серед яких є багато авторських імпровізацій на фортепіано. Це соната «Крізь сфери» для рояля та «Shorenkov threads», соната «Повернення» (фестиваль у м. Катовице, 2005), твори для камерного оркестру (Варшава, 2005); Соната для баяна (Київ Музик Фест, 2005); «Нижнім дотиком» для симфонічного оркестру (Міжнародний фестиваль «Музичні прем'єри сезону», Київ, 2006); Соната для рояля (фестиваль в Одесі, 2006); соната-поема для рояля (фестиваль у Кракові, 2006); «Gloria» для органа, струнного квартету та хору (Міжнародний фестиваль у Варшаві, 2007); Тріо «Хайтарма» (Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест», 2009) та ін. Про такі твори композитора, як Концерт для фортепіано з оркестром, Концерт для баяна з оркестром, Соната для фортепіано, Соната для баяна, квартети «Гори Криму» та «Конушма», його викладач з композиції І. Щербаков висловився наступним чином: «Він прекрасно володіє усіма засобами сучасної музичної композиції, тонким відчуттям оркестрової палітри у своїх творах та інтонаційно яскравою музичною мовою, що іноді має свої витoki як в українському, так і в кримськотатарському фольклорі» [4].

Автор статті за освітою скрипаль, у своїй композиторській творчості працює у стилях funk, fusion, ethnojazz та активно використовує мелодії та пісні кримськотатарського, українського, азербайджанського та балканського фольклору, так само як і згаданий вище М. Шоренков. Творча кар'єра автора статті пов'язана із організацією джазових колективів різних складів, які приймали участь у ряді фестивалів на території України, за кордоном. Також ці колективи є лауреатами окремих фестивалів. Знаковою є тривала співпраця автора статті із іншим музикантом кримськотатарського походження — Джамалою, — котра стала вокалісткою новоствореного У. Бекіровим колективу «Freenational Band» (2003). Так сталося, що батько Різа Бекіров також, учасник першого у Радянському Союзі кримськотатарського етноджазового ансамблю «Сато». Отже, як доречно підкреслює С. Павлова [6], створюючи джазові обробки кримськотатарських народних мелодій, автор статті продовжує батьківські традиції та музичний напрям, який започаткував ансамбль «Сато».

Говорячи про музику Криму та джаз, не дарма було згадано ім'я *Джамали* (*Сусани Джамаладінової*, нар. 1983), адже вона не лише є першою представницею кримськотатарського народу, котра стала переможницею пісенного конкурсу «Євробачення» (2016), але й вважається джазовою співачкою світового рівня [8]. Вона виконує авторські пісні у напрямках джаз, соул та поп.

Ще одна кримськотатарська виконавиця (вокалістка) — *Ельвіра Сарихаліл* (нар. 1984), — успішно поєднує стилі на межі традиції та сучасності, адже будучи фольк-виконавицею, вона відкрита до творчих експериментів, і тому активно приймає участь у спільних проектах із джазовими та рок-музикантами [див.: 7]. Звертаючись до кримськотатарського фольклору, Е. Сарихаліл зауважує: «Музикантів, що працюють на межі традицій та сучасності, не так вже і багато <...> В Криму, серед кримських татар, їх набагато менше. Можливо, це пов'язано з тим, що кримські татари бояться втратити свою культуру, свою ідентичність, тому експерименти із традицією не дуже вітаються. Музиканти, з якими я працюю, підтримують ідею модернізації кримськотатарської народної музики, ми хочемо подивитися під іншим кутом на цю музику, зробити її більш багатогранною. Завдяки цьому коло слухачів також розширюється» [7].

Попередньо підсумовуючи наведений матеріал, підкреслимо, що уважне ознайомлення із творчим доробком композиторів Криму, серед яких є багато митців кримськотатарського походження, дає можливість стверджувати, що більшість з них успішно поєднують роботу в академічних музичних жанрах із джазовими та естрадними. Додамо, що найчастіше мова йде саме про етюджаз, що використовує в якості музичного матеріалу мелодії та елементи музичної мови фольклору кримських татар.

Окрему увагу варто звернути на загальний стан джазового напрямку у Криму та у сприйнятті цієї музики місцевим населенням. Якщо зважати на те, що великою популярністю останні десятиліття користуються джазові фестивалі, учасниками яких стають не лише місцеві колективи, але і колективи ближнього та дальнього зарубіжжя, то стає очевидним розквіт джазової музики та її актуальність.

Одним з найвідоміших джазових фестивалів у Криму, який було започатковано у 2002 р., тривалий час вважався «Джаз Коктебель», що проходив щорічно восени. З 2014 р., після приєднання Криму до Російської Федерації, цей Фестиваль розділився на два: Koktebel Jazz Festival (що з тих пір проводиться на материковій частині України: п'ять разів на Чорному морі та у 2019 р. у Києві на Дніпрі) та Koktebel Jazz Party (проводиться у Криму).

Варто зазначити, що за період до 2014 р. «Джаз Коктебель» не лише отримав статус міжнародного фестивалю та щорічно збирав величезну кількість слухачів з різних куточків України та Європи, але й встиг стати візитною карткою Криму та України. Цей фестиваль став музичним майданчиком для нових джазових творів, в тому числі і композиторів Криму.

Таким чином, очевидним є не лише розвиток джазового напрямку у творчості кримських митців (композиторів, які часто стають і виконавцями власних творів), але й активне життя їхніх творів на концертних сценах, в тому числі і на джазовому фестивалі в Криму.

Наукова новизна. Вперше у науковому дослідженні аналізується окремий аспект творчості композиторів Криму — джазові твори. Підкреслюється характерна ознака джазових творів більшості кримських митців — створення їх на межі традиції та новаторства із залученням багатого та самобутнього національного фольклору (етюджаз).

Висновки. Інтерес до кримськотатарського фольклору, який з'явився у композиторів Криму, в тому числі композиторів кримськотатарського походження, в останні десятиліття не лише не зник, але й набирає обертів, особливо у творчості молодих композиторів. Можна сказати, що сьогодні існує ціла плеяда молодих та неймовірно талановитих композиторів (Е. Измайлов, Д. Каріков, Е. Сарихаліл, У. Бекіров, М. Шоренков), котрі у своїй творчості звертаються до джазових обробок музичного фольклору кримських татар, з одного боку, відроджуючи ці народні традиції але в іншому вигляді, а з іншого, збагачуючи ними сучасну академічну музику. В такому разі логічним постає висновок про те, що джазовий напрямок у творчості кримських композиторів був і лишається дуже популярним та переживає період свого розквіту.

Література

1. Голос крымских татар. Десять исполнителей, которых стоит послушать. URL: <https://tsn.ua/ru/ukrayina/golos-krymskih-tatar-desyat-ispolniteley-kotoryh-stoit-poslushat-632762.html> (дата останнього звернення: 19.09.2019.)
2. Джемил Кариков представил искусство своего народа в Берлине. URL: <https://www.ukrinform.ru/rubric-crimea/2079847-dzemil-karikov-predstavil-iskusstvo-svoego-naroda-v-berline.html> (дата останнього звернення: 18.09.2019.)
3. Караманов / Официальный сайт композитора Алемдара Караманова. URL: <http://www.караманов.рф> (дата останнього звернення: 12.09.2019.)
4. Нити Шоренкова. URL: <http://www.shorenkov.com/biografiya/> (дата останнього звернення: 18.09.2019.)
5. Огородова А. В. Этюджаз как социокультурный феномен / Алена Владимировна Огородова. Дис. ... канд. филос. наук: Специальность 24.00.01: «Теория и история культуры». Белгород, 2008. 169 с.
6. Павлова Светлана. Джаз на земле татар // Крым. Реалии. 3 апреля 2017. URL: <https://ru.krymr.com/a/28405721.html> (дата останнього звернення: 18.09.2019.)

1. Павлова Светлана. Эльвира Сарыхалил «Мне больно за Крым» // Крым. Реалии. 6 февраля 2017. URL: <https://ru.krymr.com/a/28280409.html> (дата останнього звернення: 19.09.2019.)
8. Романюк Константин. Джамала — украинская джазовая певица мирового класса. URL: <https://yuragalin.com/jazz/107-dzhamala-ukrainskaya-dzhazovaya-pevitsa-mirovogo-klassa> (дата останнього звернення: 18.09.2019.)
9. Теребун Д. С. Джаз як мистецтво діалогу / Дмитро Сергійович Теребун. Автореф. дис. ... канд. мист.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2019. 20 с.
10. Тормахова В. М. Особливості інтерпретації в джазі / Вероніка Миколаївна Тормахова // Мистецтвознавчі записки: Зб. наук. праць. Вип. 31. Київ: Міленіум, 2017. С. 57–63.

References

1. Voice of the Crimean Tatars. Ten artists worth listening to (2016). URL: <https://tsn.ua/ru/ukrayina/golos-krymskih-tatar-desyat-ispolniteley-kotoryh-stoit-poslushat-632762.html> [in Russian].
2. Gemil Karikov presented the art of his people in Berlin (2016). URL: <https://www.ukrinform.ru/rubric-crimea/2079847-dzemil-karikov-predstavil-iskusstvo-svoego-naroda-v-berline.html> [in Russian].
3. Karamanov (2018) / Official site of the composer Alemdar Karamanov. URL: <http://www.караманов.рф> [in Russian].
4. Shorenkov Threads (2016). URL: <http://www.shorenkov.com/biografiya/> [in Russian].
5. Ogorodova A. V. Ethnojazz as a sociocultural phenomenon (2008). PhD thesis. [in Russian].
6. Pavlova Svetlana. Jazz on the land of the Tatars (2017). URL: <https://ru.krymr.com/a/28405721.html> [in Russian].
7. Pavlova Svetlana. Elvira Sarykhalil «It hurts me for the Crimea» (2017). URL: <https://ru.krymr.com/a/28280409.html> [in Russian].
8. Romaniuk Konstantin. Jamala is a world-class Ukrainian jazz singer (2016). URL: <https://yuragalin.com/jazz/107-dzhamala-ukrainskaya-dzhazovaya-pevitsa-mirovogo-klassa> [in Russian].
9. Terebun D. S. Jazz as the art of dialogue (2019). PhD thesis. [in Ukrainian].
10. Tormakhova V. M. Features of Jazz Interpretation (2017). Scientific Article. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.09.2019

Прийнято до публікації 17.10.2019

УДК 78.078 (477)

<https://doi.org/10.32461/190690>

Глуханіч Олеся Мирославівна,

викладач-методист Комунального закладу вищої освіти «Ужгородський інститут культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради, голова циклової комісії музичного мистецтва

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-3707-7602>

РОЛЬ УЖГОРОДСЬКОГО ІНСТИТУТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ У РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ЗАКАРПАТТЯ

Мета роботи полягає у дослідженні історичної ролі Ужгородського інституту культури і мистецтв у становленні та розвитку професійної музичної освіти крізь призму взаємовпливу національних культур. **Методологія** дослідження передбачає використання історико-логічного, аналітичного, системного, порівняльного методів, що дозволяє розкрити, всебічно та детально проаналізувати вплив Ужгородського інституту культури і мистецтв на культурно-мистецьке життя Закарпаття та формування професійної музичної освіти. **Наукова новизна** статті полягає в дослідженні історичної ролі Ужгородського інституту культури і мистецтв. Вперше було здійснено ґрунтовний аналіз ролі навчального закладу у формуванні професійної музичної культури Закарпаття, завдяки чому було визначено роль впливу національних культур у професійній музичній освіті. **Висновки:** Ужгородський інститут культури і мистецтв має визначальний вплив на формування сучасної професійної музичної культури Закарпаття. Широка підтримка поліетнічних впливів національних культур, їх інтеграція в процес навчання дозволили залучити до отримання професійної освіти представників національних меншин краю. На сучасному етапі Ужгородський інститут культури і мистецтв є цілісною освітньою системою, що забезпечує ступеневість професійної мистецької освіти на Закарпатті.